Ахилејев штит: часопис за хуманистику

The Shield of Achilles: Journal of the Humanities

Удружење „Хуманистика”, Деспотовачка 16 Г, Београд, Србија

Институт за српску културу Приштина / Лепосавић

Ахилејев штит је међународни рецензирани часопис за хуманистику. Обухвата науку о књижевности, проучавање језика, историју, етнологију, антропологију и етномузикологију. Часопис објављује оригиналне и прегледне научне радове, научну грађу, извештаје са терена, осврте, приказе, интервјуе, библиографије и хронику. Публикација има за циљ да допринесе развоју хуманистичких наука на плану научног стваралаштва.

Назив часописа упућује на XVIII певање Хомерове *Илијаде*, у коме је описано Хефестово ковање штита за Ахилеја. Опис Ахилејевог штита најпознатији је пример екфразе у западној уметности. У развијеном опису штита приказан је сав материјални свет: небески свод, водене површине, живот у граду, на селу, у ратном и мирнодопском контексту. Око метафоре Ахилејевог штита као микрокосмоса, који упућује и на потенцијал нашег знања о свету, исплетена је идеја о часопису.

У часопису су добродошли научни резултати стручњака и професионалаца о аспектима наведених хуманистичких поља, обрађени како из традиционалних, тако и савремених и најрецентнијих теоријских перспектива. Часопис посебно охрабрује интердисциплинарне приступе у изучавању. Објављује и специјалне тематске бројеве и тематске блокове у оквиру бројева, које уређује гост уредник.

Ахилејев штит излази једном годишње у штампаној и електронској форми. Доступан је у отвореном приступу. Часопис не наплаћује трошкове публиковања, а радови се не хоноришу.

Радове слати на имејл адресу уредништва: ahilejevstit.uh@gmail.com

Уредништво се радује сарадњи и унапред захваљује на поверењу.

Дигиталне копије часописа архивирају се у Дигиталном репозиторијуму Народне библиотеке Србије (www.repozitorijum.nb.rs).

Дизајн сајта и логоа удружења: Василије Радошевић

Дизајн логотипа часописа: praparuru-ume

Изјава о одрицању одговорности:

Садржај објављених радова у часопису *Ахилејев штит* не одражава нужно ставове издавача – удружења „Хуманистика" и Института за српску културу Приштина / Лепосавић. Радови представљају независне процене аутора. Издавачи неће прихватити никакву правну одговорност за грешке које могу бити направљене у публикацији.

УПУТСТВА ЗА САРАДНИКЕ

УПУТСТВА ЗА ТЕХНИЧКУ ПРИПРЕМУ РУКОПИСА

Прилози се објављују превасходно на српском језику (екавским или ијекавским наречјем). Примарно писмо у часопису је ћирилица, али радови могу бити објављени и на латиници. Часопис посебно охрабрује и подстиче објављивање текстова на енглеском језику.

Ако је текст био изложен на научном или књижевном скупу у виду усменог саопштења, податак о томе (када и где) треба да буде наведен у посебној напомени (фусноти) при дну прве странице текста. Рукописи који су већ објављени или понуђени за објављивање некој другој публикацији не могу бити прихваћени за објављивање у часопису.

Текстови се приређују у програму за обраду текста Microsoft Word и шаљу се у формату .docx. Молимо ауторе да не шаљу рукописе у pdf формату. Уредништво часописа *Ахилејев штит* задржава право да пре уредничког читања врати текст који није сређен према датом упутству. Часопис објављује текстове дужине до 40.000 карактера, рачунајући фусноте, библиографију и белине. Прикази могу имати до 12.000 карактера (са белинама).

Рад који се шаље представља резултат оригиналног ауторског истраживања. У случају да рад има два аутора, потребно је доставити и краће објашњење о томе какав је појединачни допринос и удео сваког од аутора. Рукопис који се шаље уредништву треба да садржи што мање форматирања, односно треба да изгледа што једноставније: без комбинације различитих фонтова и подвлачења, уз уздржано коришћење курзива, верзала и сличних облика истицања, при чему је стране изразе неопходно писати италиком (нпр. *grosso modo*).

Рукопис треба да буде написан фонтом *Times New Roman*, величином 12, са 1,5 проредом између редова и маргинама 2,5 центиметра (стандардна подешавања странице A4 у програму Microsoft Word). Текст треба обострано поравнати (justified). Не треба користити аутоматске прореде испред и иза сваког пасуса (spacing). Ако користите нестандардне карактере који не постоје у фонту *Times New Roman*, молимо да доставите уредништву одговарајуће фонтове. За наслов и поднаслове користите величину фонта 14. Немојте користити капиталу (сва велика слова) ни у ком делу текста.

Цитиране текстове у прози или стиховима дуже од пет редова треба графички издвојити и написати фонтом величине 10. Такав пасус или пасусе треба увући 2,5 центиметра у односу на леву маргину, први ред увучен 0,5 центриметра, код цитата у прози. Код графички издвојених сегмената који су у стиховима не треба увлачити први ред. Графички издвојене пасусе, тј. цитате не треба стављати под наводнике.

Ако доносите слике, мапе или графике, уметните у текст назнаку (нпр.: „Види слику 1”) и наведите потпис (легенду), који треба да стоји испод слике. На крају рада, у засебном одељку Извори илустрација, наведите број слике (мапе, графика) и изворе (одакле је преузето, односно власника ауторских права). Све слике, графике и мапе треба предати одвојено од текста и јасно их именовати. Немојте мењати формат и величину слика, мапа или графика и сачувајте их у оригиналном формату и у резолуцији од 300 dpi или вишој.

Наслови књижевних или уметничких дела који се помињу у тексту (књиге, драме, филмови, представе, часописи, слике...) пишу се италиком, а појединачни наслови или делови под наводницима (песме, приповетке, текстови у часописима, зборницима, поглавља у књигама, циклуси итд.). Цитати у тексту се дају под двоструким знацима навода („...”), а цитат унутар цитата под једноструким знацима навода (’...’); уколико се цитира преведено дело, у одговарајућој напомени, уз податке о месту и години издања, треба навести и име преводиоца. У текстовима на српском језику треба користити формат наводника као у претходном примеру – („...”, а не „…“ и слично). У сажетку рада (summary) на енглеском језику користити наводнике (“...”), односно оне наводнике које прописује правописна норма језика на ком је сажетак написан. Код помињања векова, дати предност верзији са римским бројем (XX век, уместо 20. век).

Страна имена аутора у текстовима на српском језику треба да буду транскрибована и исписана ћирилицом, а приликом првог помена могу да буду исписана у загради оригиналним језиком и писмом. Поједине речи и изрази могу бити, из научно-стручних потреба, писани на оригиналном језику и писму.

За све недоумице у погледу правописа аутори могу консултовати *Правопис српскога језика*, Митар Пешикан et al, измењено и допуњено екавско треће издање, Нови Сад: Матица српска, 2021.

Студије, огледи, прегледни радови

Рукописи треба да садрже следеће елементе, и то овим редом:

1. Подаци о аутору: име и презиме аутора, афилијација, е-пошта, ORCID
2. Наслов
3. Апстракт (150–250 речи или 1000–1200 словних знакова с белинама) – треба да садржи основне истраживачке хипотезе и методолошки оквир рада;
4. Кључне речи на језику рада (5 до 10 речи односно одредница);
5. Текст прилога;
6. Списак референци, као и списак скраћеница (ако су у тексту прилога коришћене скраћенице). Референце су распоређене азбучним, односно абецедним редом, зависно од писма рукописа. Референце се не нумеришу. За јединице на страним језицима поштовати принцип транскрибовања имена и наслова. Референце треба приредити тако да први ред сваке јединице буде извучен (hanging indent).
7. Прилози (ако су коришћени прилози).
8. Списак саговорника (информаната, певача, казивача и сл.)
9. Извори илустрација, мапа, графика (ако их има у тексту)
10. Наслов, резиме и кључне речи на енглеском, алтернативно на француском, немачком или руском језику. Ако је рад написан на страном језику, разиме се доноси на српском језику. Резиме треба да садржи 300–400 речи или 1.500–2.000 словних знакова са белинама (карактера) и информативни је сажетак резултата истраживања.

Научна критика, прикази и оцене:

Рукописи треба да садрже следеће елементе:

1. Подаци о аутору: име и презиме аутора, афилијација, е-пошта, ORCID.
2. Наслов.
3. Пун наслов приказане публикације: име аутора или уредника, место, издавач, година издања и број страница, односно назив конференције, манифестације и сл.

4. Текст приказа.
5. Списак референци и скраћенице (ако постоје).

Модел цитирања и библиографија

Цитати у тексту се доносе у формату аутор–година. Сви цитати обухваћени у тексту наводе се у списку референци. За објашњења и дуже напомене користити фусноте. Приликом цитирања у тексту, библиографска парентеза треба да садржи презиме аутора, годину објављивања извора, двотачку и број странице с које је цитат преузет, према моделу: (презиме аутора година: страна), нпр. (Круљац 2023: 124). Када се цитирају текстови на страном језику, имена аутора у парентези наводе се у изворном облику, а у тексту се транскрибују; нпр. „у складу са увидима Алис Мил о креативности у настави (Miel 1961)". Ако се цитира превод, у парентези се даје транскрибовано презиме, нпр.: (Смит 1998). Ако библиографски извор има три и више аутора, у загради се наводи презиме само првог аутора, док се презимена осталих замењују скраћеницом „и др." или „et al" (нпр. Кулишић и др. 1998), а у библиографији се наводе имена свих аутора. Ако је аутор непознат, у тексту се наводе прве речи наслова и година (Скраћени наслов 2000: 2). Уколико се у тексту цитира више извора једног аутора из исте године, односно цитирају се извори аутора истог презимена из исте године, ради диференцирања уз годину треба увести а, б, в. Нпр. Петровић 1974а; Петровић 1974б. Такође, пожељно је цитирање према изворном тексту (оригиналу). Ако то није могуће, у парентези треба да стоји назнака да је коришћен секундарни извор, нпр.: (према: Тешић 1997). Није дозвољена употреба скраћенице Исто./Ibid. у тексту као замена за цитирану референцу, већ је треба увек писати у пуном облику.

У етнолошкој научној пракси уобичајено је да се песме, приповетке, пословице и други фолклорни облици наводе према бројевима којима су нумерисани у оригиналним збиркама или познатим антологијама, што олакшава евидентирање одређених типова и тема. У таквим приликама потребно је увести скраћенице које ће бити посебно издвојене и разрешене у списку скраћеница. Овај принцип примењује се исто као и код навођења свих старијих врста текстова (Свето писмо, стари епови, антички списи, где се наводе главе, стихови, редови и сл., а не стране: [Аутор], [*Наслов*] [књига/глава.(песма, певање, ако постоји)].[цитирани стихови]).

Библиографија се састоји од извора и литературе. У библиографији се наводе само дела која су цитирана у раду, на писму на ком су оригинално објављена. Користити пуна имена аутора и уредника где год је то познато. Ако чланак има DOI, унесите DOI број на сам крај библиографске јединице (иза године издања, односно иза податка о страницама).

Уколико су у чланку цитирани извори/литература на ћирилици и латиници, сегменти библиографије (по потреби и „извори" и „литература") деле се на два дела.

Најпре се на ћирилици по азбучном реду наводи списак референци, а затим се, уз један ред размака, по абецедном реду наводе латиничне библиографске јединице.

Литерарни извори

Презиме година: Име Презиме, *Наслов дела*, Место издавања: Издавач, година.

Уколико дело нема аутора или је његово име непознато, у парентези се курзивно наводи (скраћени) наслов дела, година издања и број странице.

Примери:

Андрић 1945: Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*, Београд: Просвета, 1945.

Изудин 2019: Mansura Izudin, *Priviđenja iz senke*, prevela s arapskog Dragana Đorđević, Beograd: Geopoetika izdavaštvo, 2019.

Монографска публикација с једним или више аутора

Презиме година: Име Презиме, *Наслов дела: Поднаслов дела,* Место: Издавач, година.

Примери:

Марковић 1996: Предраг Марковић, *Београд између Истока и Запада 1948–1965*, Београд: Службени гласник СРЈ, 1996.

Pešić, Radmila i Milošević-Đorđević, Nada. *Narodna književnost.* Beograd: „Vuk Karadžić", 1984.

Hobsbawm 1994: Eric Hobsbawm,*The Age of Extremes: The Short Twentieth Century*, 1914–1991. London: Michael Joseph, 1994.

Waugh, Patricia. *Metafiction: The Theory and Practice of Self-conscious Fiction*. London & New York: Routledge, 2001. (e-book)

Nettl et al 1998: Gilbert Nettl, Bruno Nettl, Philip V. Bohlman, *Comparative Musicology and Anthropology of Music: Essays on the History of Ethnomusicology,* Chicago: University of Chicago Press, 1998.

Поглавље у књизи или зборнику радова, потписане одреднице у лексиконима и енциклопедијама; зборници са научних скупова, радови објављени у зборницима саопштења с научних скупова

Презиме година: Име Презиме, „Наслов поглавља/одреднице”, у: *Наслов књиге* (ур.), Место: Издавач, година, странице.

Презиме година: Име Презиме, „Саопштење са научног скупа” (ур.), Место: Издавач, година, странице.

Презиме година: Име Презиме, „Наслов рада”, у: *Наслов објављеног зборника радова с научног скупа који може да обухвата и место и датум одржавања скупа*, Место: Издавач, година, странице.

Примери:

Даковић 2012: Nevena Daković, „Partizanski film / crveni vesterni”, u: *Istorija umetnosti u Srbiji XX vek, Tom 2, Realizmi i modernizmi oko hladnog rata* (ur. Miško Šuvaković), Beograd: Orion art, 2012, str. 331–339.

Петровић 2021: Предраг Петровић, „Милош Црњански и руска књижевност”, *Хоризонти модернистичког романа*, Београд: Чигоја штампа, 2021, стр. 107–126.

Раичевић 2020: Горана Раичевић, „Уметник и грађанско друштво у поезији српске модерне”, *Српска књижевност почетком 20. века: Модерност и стари задаци, зборник радова* (ур. Драган Хамовић и Јана Алексић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020, стр. 43–56.

Текстови објављени у периодици (потписани и непотписани)

Презиме година: Име Презиме, „Наслов чланка”, *Назив часописа*, година излажења, свеска, календарска година, странице.

„Наслов чланка”, *Назив новина/листа*, дан, месец, година објављивања, странице.

Презиме година: „Наслов интервјуа”, разговор водио Име Презиме, *Назив часописа у ком је објављен интервју*, година излажења, свеска (календарска година), странице.

Презиме година: „Наслов интервјуа”, разговор водио Име Презиме, *Назив новине/листа у ком је објављен интервју*, дан, месец, година објављивања, странице.

Примери:

Ређеп 1973: Јелка Ређеп, „Косовске народне песме и Прича о боју косовском”, *Зборник за славистику*, год. 5, 1973, стр. 103–134.

Атанасовски 2017: Srđan Atanasovski, “Socialism of Art: Yugoslav Mass Song and Its Institutionalizations”, *AM Journal of Art and Media Studies*, No. 13, September 2017, pp. 31–42.

Политика 7. 4. 1968: „Вијетнамци задужили цело човечанство”, *Политика*, год. 65, 7. април 1968, стр. 1.

НИН 21. 7. 1963: „Филмски барометар”, *Недељне информативне новине*, год. 28, 21. јул 1963, стр. 10.

Дневна штампа се може цитирати: према називу дневног листа и години, односно према датуму (ако се у раду позива на више бројева објављених исте године), иза чега следи број странице на којој се цитат налази, нпр.: (*Политика* 14. 12. 2016: 4); према имену аутора чланка, нпр: (Савић 2012: 9); изузетно, према наслову чланка, уколико је име аутора непознато, а сам чланак предмет анализе („Шта ће нама Бранко” 2013: 3).

Извори са интернета

Презиме година: Име Презиме, „Наслов текста / Назив стране унутар сајта”, *Извор*, година, месец, датум објављивања, преузето са: линк, датум приступања извору.

Пример:

Ђорђевић 2023: Катарина Ђорђевић, „У Србију ушло око 148.500 избеглица из Украјине”, *Политика*, 27. 2. 2023, преузето са: https://www.politika.rs/sr/clanak/539967/U-Srbiju-uslo-oko-148- 500-izbeglica-iz-Ukrajine., датум приступања 17. 11. 2023.

Уколико датум објављивања извора на интернету није могуће утврдити, онда треба навести датум модификовања или последњег приступа страници, као у примеру:

Bilefsky, Austen 2019: Bilefsky, D. and Austen, I. “Trudeau Re-election Reveals Intensified Divisions in Canada”, *The New York Times*, 22. 10. 2019, https://www. nytimes.com/2019/10/22/world/canada/trudeau-re-elected.html

Уколико је и аутор текста (документа, извештаја) изузет, извор се наводи као у примеру:

Танјуг 28. 11. 2019: „Evropska svemirska agencija povećava fondove", *Tanjug*. http:// www.tanjug.rs/full-view1.aspx?izb=522182

Истраживачки интервјуи

За интервјуе који немају формалне називе, написати: „Интервју истраживача (име истраживача који је водио разговор)" уместо наслова.

Интервјуисана особа (датум разговора), „Наслов интервјуа" (име истраживача, или Разговор водио/водила...). [Медијум (аудио, видео запис, касета и сл.), трајање снимка], назив збирке, име архива или базе података, место [ИЛИ] Наслов интернет странице. http://www.url.com.

Исаковић 1989: Милош Исаковић (2. 5. 1989), „Причања и анегдоте из свакодневице", разговор водио Мирослав Исаковић [аудио снимак, 30 минута], приватна архива истраживача, Београд.

УПУТСТВА ЗА РЕЦЕНЗИРАЊЕ РУКОПИСА

У првом кругу читања главни/оперативни уредник одлучује да ли понуђени рад у начелу одговара концепцији и стандарду часописа, а затим, уколико је потребно, може да затражи од аутора да унесе низ неопходних измена пре него што се текст даље упути стручним рецензентима. Када уредник одобри, текст се прослеђује на анонимну рецензију.

У оквиру рецензентског читања, рад може бити оцењен на три начина: а) препоручује се за објављивање; б) пре објављивања неопходне су допуне и дораде; в) не препоручује се за објављивање. Рад ће бити објављен ако је добио две позитивне рецензије, односно препоруке за објављивање. Поступак разматрања текстова може да траје највише шест месеци – од пријема до одлуке уредника и редакције о прихватању или одбијању текста. Како бисмо обезбедили што виши степен анонимности приликом рецензирања радова, важно је да из студије буду изостављене све напомене или упућивања у којима би се могло препознати о ком је аутору или ауторки реч. Уколико рад буде прихваћен за објављивање, аутор/ауторка могу да, приликом ауторског читања, унесу све неопходне напомене.

Након рецензирања и лектуре/коректуре, а пре објављивања чланка, текст се шаље аутору на тзв. ауторско читање. Функција ауторског читања је ауторово одобравање да се текст објави у предложеном облику.

ПОЛИТИКА ОТВОРЕНОГ ПРИСТУПА

Рад часописа *Ахилејев штит* заснива се на политици отвореног приступа. Сви чланци објављени у часопису могу се бесплатно преузимати и користити. *Ахилејев штит* пружа непосредан отворен приступ садржају и сви научни резултати су доступни јавности, чиме се подржава већа глобална размена знања. *Ахилејев штит: часопис за хуманистику* подстиче читаоце ове публикације да преузимају, копирају, дистрибуирају, штампају, претражују објављене чланке. Часопис не наплаћује накнаде приликом објављивања, прегледа и читања чланака. У жељи да континуирано унапређујемо сарадњу са ауторима/ауторкама, позивамо све сараднике да нам путем имејла шаљу своје критике, предлоге и све коментаре који могу допринети побољшању квалитета часописа и нашег рада.